શ્રી શત્રુંજય - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

સા વિદ્યા યા વિમુક્તયે

C/o. શાહ ગોવિંદજી વીરમ, ફેક્ટરી કમ્પાઉન્ડ, મોંઢા રોડ, ઔરંગાબાદ - ૪૩૧ ૦૦૧

સમ્યગ્જ્ઞાન પરિચય

❖❖❖ અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર ❖❖❖ સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૯

એનરોલમેન્ટ નંબર | ૪ | ગામ ______________

વિદ્યાર્થીનું નામ ______________

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા

(૧)	જ્યોતિર્મય
(૨)	વિશેષોપયોગ
(૩)	શ્રુતજ્ઞાન
(૪)	નિર્જરા
(૫)	કલિષ્ટાવાસરૂપ
(૬)	શીલવ્રત
(૭)	શ્રીઅજીતનાથ ભ૦
(૯)	દર્શન મોહનીય
૧૦	ચરણસેવા
(૧૧)	દુપ્પય
(૧૨)	એકાગ્રચિત્તે
(૧૩)	પાંચભૂતો
(૧૪)	મિશ્ર-મિશ્ર
(૧૫)	સાર
(૧૬)	ભવિય
(૧૭)	અચક્ષુદર્શનાવરણીય
(૧૮)	વાયુભૂતિ
(૧૯)	પરમાત્મ-દર્શન
(૨૦)	ક્ષાયિક
(૮)	વાસક્ષેત્ર

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં

(૧)	સ્વદારા સંતોષ
(૨)	દર્શન મોહનીય
(૩)	યુગલિયા
(૪)	શ્રી શાંતિનાથ
(૫)	પરવિવાહ કરણ
(૬)	કુળાચાર
(૭)	બેદક
(૮)	દૈવિક ઋદ્ધિ
(૯)	પરિગ્રહ
(૧૦)	ચિણદિદ
(૧૧)	વૈશાખસુદ-૧૧
(૧૨)	શ્રી નેમિનાથ
(૧૩)	જ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્ર
(૧૪)	ધારિમ
(૧૫)	મોક્ષ

(૫)	ઘોડા
(૬)	પગથિયું
(૭)	વાણીવાળા
(૮)	દેશના
(૯)	મિશ્ર
(૧૦)	મદિરા
(૧૧)	પ્રકાર
(૧૨)	ચિત્ર
(૧૩)	શ્રેષ્ઠરત્ન
(૧૪)	ઉભા-ઉભા
(૧૫)	ક્ષાયિક
(૧૬)	સાલ
(૧૭)	ઘમેલા
(૧૮)	તે પછી
(૧૯)	વેદનીય
(૨૦)	કલ્યાણકારી

પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ

(૧)	નિર્જરા
(૨)	કલિષ્ટાવાસરૂપ
(૩)	ચમક
(૪)	ગણિતપદ/ક્ષેત્રફળ

પ્રશ્ન-૪ જોડકાં જોડો

(૧)	૮	(૬)	૫
(૨)	૭	(૭)	૨
(૩)	૯	(૮)	૬
(૪)	૧	(૯)	૩
(૫)	૧૦	(૧૦)	૪

પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવાબ

(૧)	૧૦૦૦
(૨)	૪
(૩)	૮૪૨૧૧/૧૯
(૪)	૬
(૫)	૪
(૬)	૬૪,૦૦૦
(૭)	૨૮
(૮)	૫૧૨
(૯)	૫૭
(૧૦)	૭

પ્રશ્ન-૬ ✓ કે ×		પ્રશ્ન-૭ ના વાક્ય ક્યા આવે છે તે નંબર	
(૧)	×	(૧)	૧૯
(૨)	✓	(૨)	૧૩
(૩)	×	(૩)	૨૦
(૪)	×	(૪)	૨૩
(૫)	✓	(૫)	૩
(૬)	✓	(૬)	૬
(૭)	×	(૭)	૧૧
(૮)	×	(૮)	૨૩
(૯)	✓	(૯)	૮
(૧૦)	✓	(૧૦)	૧૭

પ્રશ્ન ૧-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૨-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૩-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૪-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૫-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૬-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૭-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૮-મેળવેલ ગુણ	=	કુલ ગુણ

૮ નં નો જવાબ છુટી જવાથી છેલ્લે લખ્યો છે. તેની નોંધ લેશોજી.

રીમાર્ક ______________ તપાસનારની સહી ______________

પ્રશ્ન — ૮. ૧. શીલવ્રત સમજાવો —— સર્વ વ્રતો નો રાજા શીલવ્રત છે. આ વાત આપણા હૃદયમાં સુવર્ણાક્ષરે લખી રાખવા જેવી છે. જ્યાં શીલ સલામત ત્યાં બધું જ સલામત. શીલવ્રત એટલે મૈથુન નો ત્યાગ કરવો. આ બ્રહ્મચર્યવ્રત છે. તેને વિષે યથાશક્તિ એટલે પોતાની શક્તિ પ્રમાણે વર્તવું. જે પૂર્ણ શક્તિમાન શ્રાવક હોય તો પોતાની તથા પારકી સર્વ પ્રકાર ની સ્ત્રીને ભોગવવાનો ત્યાગ કરે પરંતુ તેટલી શક્તિ ન હોય તો પણ પોતાની પંચની સાક્ષીએ પરણેલી સ્ત્રીથી સંતોષ રાખવો અને પારકી સ્ત્રીનું વિવર્જન કરવું તથા સ્ત્રીએ પણ પારકા પુરુષ નું વર્જન કરવું તે રૂપ શીલવ્રત જાણવું

૨. પાંચ નિદ્રા સમજાવો —— ૧. સહજતા થી જરાક આવાજ થતાં જ સહેલાઈ થી જાગી જાય તે નિદ્રા કહેવાય (૨) ઘણું જ જગાડ્યા પછી પણ દુઃખે કરી ને જાગે તે નિદ્રા-નિદ્રા કહેવાય (૩) ઉભા ઉભા કે બેઠા-બેઠા ઉંઘ કરે તે પ્રચલા કહેવાય.
૪. પ્રચલા થી પણ ગાઢ, ચાલતા-ચાલતા ઉંઘે તે પ્રચલા-પ્રચલા કહેવાય.
૫. થિણદ્ધિ નિદ્રા – દિવસ માં કોઈ કાર્ય ચિંતવેલ હોય એને કરવાની પોતાની શક્તિ ન હોય. અશક્ય જણાતું હોય તે કાર્ય રાતે ઉંઘ માં કરે છતાં જાગે નહીં. વજ્રઋષભનારાચ સંઘયણવાળા ને આ નિદ્રા હોય ત્યારે અર્ધચક્રવર્તી કરતા અડધું બળ હોય છે. છેવટ્ઠા સંઘયણવાળા ને પણ બમણું-ત્રમણું બળ વધે છે. આવી નિદ્રાવાળો જીવ પ્રાયઃ નરકમાં જાય છે.

૩. વાયુભૂતિ --- — વસુભૂતિ પિતા અને પૃથ્વીમાતા ના ત્રીજા નંબરના પુત્ર હતા. ઇન્દ્રભૂતિ ગૌતમ થી ૮ વર્ષ નાના વાયુભૂતિ સ્વાતિ નક્ષત્ર માં મગધરાજય ના ગુબ્બર ગામ માં જન્મ્યા હતા. પોતાના કુળાચાર પ્રમાણે વેદ-વેદાન્તના અભ્યાસ સાથે અનેક વિદ્યાઓમાં સિદ્ધહસ્ત હતા. અધ્યયન - અધ્યાપન ના વ્યવસાય માં જોડાયેલા આ વિદ્વાનને ૫૦૦ શિષ્ય હતા. આ શરીર એજ આત્મા છે કે શરીરથી અલગ કોઈ આત્મા છે. એવો સંશય હતો. વીરપ્રભુ દ્વારા શંકા નું સમાધાન થતાં પોતે પ્રભુના ત્રીજા ગણધર થયા. એમને ૪૨ વર્ષની ઉંમર માં દીક્ષા લીધી ૨૮ વર્ષના ચારિત્ર પર્યાય માં ૧૮ વર્ષ કેવળીપણે વિચર્યા. ૭૦ વર્ષ ની અંતિમ ઉંમરે રાજગૃહી માં મોક્ષે પધાર્યા.
૪. દેરાસર માં --- — દેરાસર ની જમણી દિશાની શાખાને આશ્રયીને જમણા પડખા થી પુરુષોએ દેરાસર માં પ્રવેશ કરવો. ડાબી બાજુની શાખાને આશ્રયી ને સ્ત્રીઓએ ડાબા પડખા થી દેરાસર માં પ્રવેશ કરવો. પણ દેરાસર ના દરવાજા આગળ ના પહેલા પગથીયા ઉપર સ્ત્રી અથવા પુરુષે જમણો પગ મુકીને ઉપર ચઢવું. આ અનુક્રમ સ્ત્રી - પુરુષ માટે એક સરખો છે. મન-વચન-કાયાથી ઘરનાં વ્યાપાર આદિ નો ત્યાગ કરી નિસ્સીહિ બોલી ને જિનાલય માં પ્રવેશ કરવો
૫. શ્રી શાંતિનાથ ---- – કુરુદેશ માં આવેલા હસ્તિનાપુર ના પ્રથમ રાજા એ મોટા ચક્રવર્તી અને મહાપ્રભાવિક એવા શાંતિનાથ ભ૦ની ચક્રવર્તીપણાની ઋદ્ધિ આ પ્રમાણે છે. બોંતેર હજાર શ્રેષ્ઠ પુર તથા મોટી સમૃદ્ધિવાળી દુકાનોવાળા શ્રેષ્ઠ નગર અને દેશો ના પતિ, બત્રીસ હજાર મુગટબદ્ધ રાજાઓ ના સ્વામી, શ્રેષ્ઠ ચૌદ રત્નો, મોટા નવનિધિ અને ચોસઠ હજાર સુંદર યુવતિઓ ના સુંદર પતિ થયા. ચોર્યાસી લાખ ઘોડા, ચોર્યાસી લાખ હાથી અને તેટલા જ રથ ના સ્વામી, છન્નુ કરોડ ગામ ના અધિપતિ એવી એમની ઋદ્ધિ હતી.